

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Június' 29-dikén 1821.

Spanyol Ország.

Hogy melly nagy felmérgezésel folytassák a' Revolúciós és Antirevolúciós részek egymás ellen a' hadakozást, megítélhetni az itt következő levelezésből:

Páter Merino illy levél által hivtam meg Májusnak egygyik utolsó napján a' Torduelosi Kommandánst a' maga feladására: — „Nékem, Kommandáns Uram, nagy fájdalmat okoz az, hogy sok vért kiomlani látok, 's a' Religióval ellenkező dolgokat cselekedni kénytelen vagyok. Tehát meghívom az Urat, hogy tettésünk szerént való bánásra, kegyelemre vagy halálra, adja-fel magát. Nem szükség, hogy mi adjuk eszére, jól tudhatja maga, mi sors érte a' több foglyokat. Lehettséges rövid idő alatt választ várok. — „Merino Jeromos“

A' Kommandans ekképpen válaszlott: — „Bizonyossá tehetem az Urat, hogy valamint az Ur, én is véghetetlenül sajnálom: hogy polgártársaim' vérét folyini látom; és hogy én éppen olly jó Keresztyénnek tartom magamat, mint az Ur és azok az Urhoztartozók, a' kik engem ostromlanak. Egyéberánt, a' mi azt a' meghivattatást ill-ti, hogy a' fegyvert tegyem-le, ezen tekintetben csak annyit tartok szükségesnek mondani, hogy ezen fegyvert a' nemzet adta kezembe, hogy én néki erről számolni tartozok, és hogy ezt addig, míg ereimben egy csep vér folydogál, illy gaz nép előtt le nem teszem.“

Vévén Merino ezen választ, reá

csapott a' Revolúciós csapatra, a' melynek mind tisztjei mind köz emberei legnagyobb felmérgezésel védelmezték magokat; 's töltéseik elfogyván, bajonéttal fogtak a' munkához: de végre csakugyan meggyőzettek, a' Merinó' serge' kezére jutottak, 's az utolsó emberig agyon lövették.“

Értésére esvén a' Revolúciós fő vezérnek, Empecinadónak, ezen kegyetlen cselekedet, illy levelet küldött Merinóhoz: — „Az a' bűn, mellyet ti Május' 26-dikán a' Katalóniai önkéntvállalkozott nemzeti sereg ellen elkövettetek, engem' és azon sergeket, mellyeket vezérteni szerencsém van, reszkettető undorodással töltött-el. Ez a' hozzád és alacsony lelkű czimborásaidhoz méltó, cselekedet, megkoronázta munkátokat, 's az egész nemzet előtt kimutatta átkozottságotokat 's alacsony gondolkodástokat. —

„Mint hogy azon Katalóniai szerencsétleneknek, kiket ti meglövettetek, csak egy csepp vére többet ért, mint a' mennyit ezen gaz népnek, a' ti egész bándátoknak vére, mind egygyütt érne, és ám-bár ti azt a' bűnt, mellyet, minden emberi és társasági törvényeknek ellenére elkövettetek, mint látszik egész nagyságszerént nem esmértek, meg nem tartoztathatom magamat, hogy tudtotokra ne adjam azt, hogy ha azon feltételtek mellett megmaradtok, hogy több illy undorító gyilkosságot is elkövessetek, azon szerencsétleneknek, kik a' ti Bándátokhoz tartoznak, minden feleségeik, gyermekeik, atyáik anyyáik, testvéreik 's minden ro-

konaik, valamint minden egyéb rebelli-
sek, a' kik kezünkre kerülnek, hasonló
sorsra fognak jutni, és minden igaz Spa-
nyolnak halála, tíz, Bándátok béli gyalá-
zatos személyeknek megölettetésével fog
megboszszúztatni. Költ a' Fontiozói fő ha-
di szálláson, Máj. 30-dikán 1821-ben."

Valami levelekben, mellyek Jun. 3-
dikán indultak Madridból, azt erőssítik,
hogy az Országglószék a' Valencziai Fő Ka-
pitányhoz 's a' Polgári Kormányozóhoz olly
rendelést küldött, hogy elégséges fegyve-
res erőt gyűjcsenek oda össze, a' végre,
hogy a' Valencziai Territorialis Audienci-
ának (Apellatoriumnak) Generális Elió-
ra kimondandó végső ítéletét, melly által
az alsó Itélőszéknél kimondatott halálos
ítélet vagy megerőssítetik, vagy vissza-
vettetik, végre hajtassa. Mikor megvitték
Eliónak az arról való hírt, hogy az al-
só Itélőszék által halálra ítéltetett, így fe-
lelt hideg vérrel: „Ennye, biz olly re-
„ménség által tápláltattam vala, hogy még
„élhetek vagy tizenöt esztendeig: de esz-
„szerént úgy látszik, hogy nagyon meg-
„csaltam magamat."

A' Merino' táborozásainak környülál-
lásai között a' következőkről emlékeznek
a' Madridi újabb levelek: — Midőn az ő
Bándája elébb Cebrecosnál megjelent 's on-
nét Nebrida felé fordúlván a' Lermi Kom-
mandáns annak kergetésére indult volna,
Nebridában a' Bíró 's az Assessorok úgy
mútatták mint ha semmit se' tudnának fe-
lölle; nem akarták megmondani, hogy
onnét merre vette útját: az említett Kom-
mandáns az Oskola béli tanulóktól kénte-
lenítettett kikerdezni, hogy merre ment
Merino. A' Bándának pedig ott egy csür-
ben adtak volt enni; 's midőn látta volna
a' Kommandáns, hogy, minekutánna a'
tanuló gyermekek kibeszéltek is holmit,
a' Bíró 's az ő tisztviselő társai még is

állhatatosan mindent tagadnak, mindnyá-
jokat Lermába vitte fogságra. — Ezen tu-
dósításban 38-ra tétetik azon Kataloniai
nemzeti katonáknak száma, kiket Merino
mind agyon lövetett, és a' kik felett a' fel-
jebb felhozott levelezés eléfordúlt.

A' Király' neve napja Május' 30-di-
kán az Udvarnál fényes gálával innepelte-
tett, mellyen minden idegen Követtségek,
's polgári és katonai fő tisztségek is jelen
voltak a' Corteseknek követtségével egye-
temben: hanem a' városnak szokott meg-
világosittatása most elmaradott, azért, hogy
a' tolongásokra alkalmatosság ne adattas-
sék. — Ugyan ezen napra viradó éjjel a'
Retirótól nem messze lévő Atochai klas-
tromnak, a' hol a' Királynak is kápolnája
(temploma) van, 's a' mellyet ő Felsége
gyakran meg szokott látogatni, a' Pricorját
elfogták, 's azzal vádolják, hogy Contra-
revolúción dolgozott és számos megbizott-
jai lettek volna, a' kiket rend szerént fi-
zetett. Mondják, hogy sok municziót, min-
denféle fegyvert, és sok gyanus irást ta-
láltak a' klastromban. Ezen Priort is abba
a' fogházba vitték, a' melyben a' szeren-
csétlen Káplány V i n u e s a tartattatott.
Hancem azt is mondják, hogy kevésbe mult-
el, hogy ezen Priornak elfogattatása is
újabb vérontásra alkalmatosságot nem a-
dott. A' nép olly mozgásokat kezdett volt
tenni, a' mellyekre nézve méltán tartani
lehetett, hogy ezzel is úgy bánnak a' vér-
szomjúzó, mint Vinuesával bántak: ha-
nem szerencsére a' tiszti karok a' célzást
jókor megsajditván, elejit vették.

Medina nevű Al-Hadnagy, ki azzal
vádoltatván, hogy a' fennálló Országglás-
nak felfordittatására lázzadási Bándát or-
ganizált volna, Junius' 4-dikén Madridban
megölettetett. Itt olly régi szokás áll-fenn,
hogy mikor illy halálos exekuczió törté-
nik, annak végződése után egy Papi sze-

melly a' vesztő-helyre felállván beszédet intéz a' néphez. Most is fel-állott egy Pap oda, hanem a' folyamatban lévő politikai dolgokról 's történetekről egy szót se' szollván, csak némelly erkölcsi közönséges mondásokat hordott-fel beszédében. Elvégezvén beszédét, helyébe egy fiatal tiszt állott-fel, 's ő is beszédet intézett a' néphez, melly által azt mutogatta, hogy az előtte azon helyen állott Orátor kétség kívül azért nem szollott semmit az ott ezen alkalmatossággal kivégeztetett szerencsétlen személynek büntételéről: Hogy maga is Pap lévén nem akart olly dologról, tudni illik a' Spanyol Constitúcióról, beszélni, a' melly minden Papoknak szemében irtóztatóság. Ezen témáról olly sokat beszélt az ifjú Orátor, 's úgy kikelt a' Papság ellen, hogy minden jelenlévőket maga ellen ingerlett véle, a' helyett, hogy a' közönség' helybehagyását megnyerte volna.

A' Madridi levelek illy újabb környülállásait közlik a' Meksikói Revolúciónak 's azon Oberster Yturbide' plánumának, a' ki ezen új Revolúciót gerjesztette. Ezen újabb környülállások a' Vera-Cruzi legújabb Ujság 's egyéb magános levelekből kölcsönöztettek. Ezen Revolúció Iguarában, a' Meksikóból Acapulco felé menő úton, organizáltatott. Oberster Yturbide, ki a' Vice-Király által a' végre küldtetett vala el, hogy a' Guerrero' Bándját üldözze, a' helyett magát véle össze csatolta, 's egygyütt új Spanyol Országnak függetlenségét proklamálták. Yturbide egy plánomot is küldött Meksikóba a' Vice-Királyhoz, az Érsekhez, 's a' Meksikói nevezetesebb emberekhez, melly által azon gondolatokat terjeszti elejikkbe, mellyek szerént, mint ő itél, az új Spanyol Országi Revolúciónak resultatumát, ezen széles kiterjedésű Országnak jövőbeli

állapotját, elintézni lehet: egyszersmind a' sergeket és a' népet az által csábitotta-el, hogy azt erősítette nékiek, hogy ő ezen embereknek egygyetértésével dolgozik, és hogy ezek őtet, ezen plánumnak végrehajtásában minnyájan segíteni fogják. Ezen mesterség által valóban sok követőkre szert is tett, mind addig, míg végre a' népnek tudtára esett, hogy az ő Emissariusai Meksikóban fogságra tétettek, és hogy a' Vice-Király, ellene Proklamációt adott-ki. Ezeknek kinyilatkozása miatt a' népnek és a' sergeknek is egy része elállott tőle: hanem, mint a' Kadixi Ujságok erősítik, 's mint a' Madridi Universal is Junius' első napján írta, nem csak Yturbide iparkodik Uj Spanyol Országban a' mostani rendnek felfordításán. Meksikótól napkeletre Huamantlánál is egy jó számú Insurgens Bándá fekszik, 's az is valóság, hogy az Insurgenseket Aprilis' 1-ső napjáig, valami egy hónapnyi idő alatt nem csak senki meg nem támotta, de sőt inkább a' Királyi sergek kergettettek-el Cuernavacától, azon pontról, hol a' Vice-Király alá tartozó sergek tanyáztak.

Ezek az Uj Spanyol Országi Revolúciós fők, mint az Yturbide plánumából kitettzik, az Európai Liberálisokkal nagyon ellenkezőleg láttatnak gondolkodni. A' plánumnak 24 Czikkellyei vagynak. Két főbb Czikkellyeinek tartása abban áll: hogy a' Meksikói Birodalomkán csak egyedül a' Római Apostoli Catholica Religió álljon fenn, és más egy is meg ne szenvedtessék; és hogy a' Meksikói ügynevezett Oltalmazó armádának, melyről a' plánum hosszasan beszél, egygyik fő kötelessége a' legyen, hogy arra vigyázzon, hogy az ott fennálló Egyházba soha semmi Sekta be ne férkezessék, és hogy ő ennek minden ellenségei ellen viaskodjék. Valamint a' vi-

Ággy úggy a' Szerzetes Papságnak is minden szabadságait és jusait (immunitássait és privilegiumait) vissza adatja Yturbide. Az ő plánumának csak ezen két Czikkellyei elég nyilvánóságosan kimutatják, hogy mi némű befolyással birjanak Amérikában a' Papok, 's felnyithatják Madridban a' Corteseknek szemeiket az eránt, hogy micso-da következéseik lehetnek azon Végzése-
nek, mellyeket ők ezen hatalmas Rendre nézve kiadtak.

Az Yturbide' plánuma egyéberánt ennyiben határozódik: „Azt kívánnya, hogy Uj Spanyol Ország az Európai Spanyol Országtól egészszen független legyen, 's hogy a' Mérséklett Monárkhiai Uralkodás vitetessék-be oda; hogy a' mostani Spanyol Király, VII. Ferdinandus, Uj Spanyol Országi Császár legyen, 's azon esetben, ha ő, bizonyos meghatározandó idő alatt, Meksikóban, a' megkívántató esküvésnek letételére, meg nem jelenik, vagy Infans Don Carlos, vagy Infans Don Francisco de Paula, vagy pedig valamelly más Országlóházból való Princz hivattassék-meg a' Meksikói thronusra; hogy addig, míg a' Király, mint Uj Spanyol Országi Császár Meksikóban megjelenne 's az esküvést letenné, a' birodalmat egy Junta kormányozza, ha pedig a' Király megjeleni nem akarna, ezen Junta mind addig országoljon, míg az új Császár kineveztetetik; hogy a' birodalom' számára annak Cortesei új Constitúciót készittsenek; hogy Uj Spanyol Országnek minden lakosai, akár Európai, akár Áfrikai, akár Indus eredetűek legyenek, minnyájan az új birodalom' polgárainak tartassanak, 's minden hivatalokhoz minnyájoknak egyenlő jussok legyen. A' Juntára bizattatik ezen plánum szerént, hogy mind a' katona mind a' polgári tiszti karokat egészszen a' magok eddig volt állapotjokban hagyja-

meg, úgy hogy minden tisztviselők, azokat kivévén, a' kik ez a' plánumban meg nem egygyeznek, megmaradjanak hivataljokban. Végezetre egy Oltalmazó armáda állittassék-fel: Háromféle Kezeségek' armádájának nevezete alatt, a' melly három nevezetek ezen armádának elhatároztatásaitól veszik eredeteket, onnét tudniillik, hogy — 1)ször, a' Catholica Religiónak fenntartatásáért — 2)ször, Uj Spanyol Ország' függetlenségéért — 3)ször, az Európaiak és Amériakaiak között való egygyességnek állandóságáért kezeskedjék. — Az Yturbide' plánumában már a' Junta' tagjai is mind megnevezetve vagynak. Az ebben való Elölülőség a' Vice-Királynak Gróf Venaditónak ajánlatik.

A' Madridiak azonközben, 's a' Cortesek is, a' Meksikoiak is, azzal biztatják magoknak, hogy Yturbidének ezen iparkodása se' sokkal fog sikeresebb vagy foganatosabb lenni, mint az ott eddig tetett, több illy némű próbák voltak, 's hogy a' Vice-Király ennek is szerencsésen elejét fogja venni — 's ezen bizakodás mellett a' Madridi Cortesek 's az Országlószék szorgalmatosan folytatják az Amérikával való közönséges megbékélhetésnek munkáját. Miben álljon az a' plánum, melly szerént a' Cortesek által kineveztetett biztosság gondolja, hogy ezen valósággal nagy munkát végre hajthatja, egy részben megirtuk a' mult kedden költ Ujságunkban, hanem minthogy azolta ugyan ezen plánumot tökéletesebben előadattatva megtaláltuk; tehát azt már most még egyszer, megjobbitva ide teszszük, mint következik: —“

„1) Czikkelly. Amérikában három osztály Cortesek álljanak-fenn, úgy-mint, egy Meksikóban egész Uj Spanyol Országra, Cubára, St. Domingónak

Spanyol részére, és Portoricóra nézve, a' másik Santa - Fè - de - Bagotában a' Terra-Fermára, Uj-Grenadára, és Quitóra nézve; a' harmadik Linában, Perura, Chilire, és Buenos - Ayresre nézve — 2) Czik. A' Deputátusok' száma mindenik Osztályban annyi legyen, mint a' mennyit Spanyol Országba kellett volna küldeniek az ott lévő Cortesi gyűlésre — 3) Czik. Ezen Amériki Osztály Cortesek között mindenik három - három Deputátust küldjön Spanyol Országba a' Közönséges Cortesi gyűlésre — 4) Czik. A' Király ezen Amériki Osztályok között mindenikhez egyegy, a' maga hatalmához hasonló hatalommal felruházott Követet küld, kik a' Királyi familiából való Princzek vagy mások is lehetnek, 's a' Királynak tettése szerént vissza hivattathatnak. Mindenik Osztály mellett lesznek négy Ministerek, úgy mint Hadi és Tengeri, Financziái, Belső, és Igasságtévő Ministerek, 's egy 5 — 7 személyekből álló Státustanács — 5) Czik. Ezen Követek vagy Helytartók, vagy is Vice-Királyok, Végrehajtó hatalommal bírnak — 6) Czik. Ezen Helytartóknak mint a' Királynak személye megsérthetetlen, 's ezek a' magok Administrálassokról csak a' Királynak 's a' Spanyol Orzági anya Corteseknek számolnak — 7) Czik. Az Amériki Osztály Cortesek azon jusokkal bírnak, mellyekkel az anya Cortesi gyűlés Spanyol Országban, némelleyeket kivéven, a' mellyek ezen Czikelyben körülállásosan kifejeztetve vannak. Kereskedési jusokkal is éppen azokkal bírnak az Amériki Spanyol tartományok, mellyekkel az anya Ország bír — 8) Czik. Amériki Spanyol Orzágnak az a' része, a' melly új Spanyol Orzágnak neveztetik, maga fizeti a' maga tulajdon adósságait. Ezen kívül fizetnek ezen Amérikiak most mindjárt 10 millió

Piasterekből álló Segedelmet (Subsidiumot) 's ezután minden esztendőnként két-két millió Piastert — 9) Czik. Sem az Amérikiak a' Spanyol Orzágiaknak, sem ezek azoknak nem fizetnek semmi kikötőhelybéli vámot.

A' Spanyol szélekről érkezett tudósítások szerént a' Kataloniai Regementbéli katonák annyira felindultak a' magok katonapajtsaikk ellen elkövetett kegyetlenségért, hogy azt kívánnyák, hogy bizatassék egyedül csak reájok a' Merinó Bándájának üldöztetése, 's megesküdtek, hogy Merinót és a' hozzátartozókat halálíg fogják üldözni. Erre nézve valósággal parancsolat ment ezen Regementnek második Batalionnyához, a' melly Vittoriában van őrizeten, hogy induljon-meg és csatolja össze magát azon első Batalionnal, a' melly, mint mobilis sereg a' Moreno' üldözésére Generális Empecinadó alatt Burgos tartományában szolgál, 's a' hova a' támódóknak üldöztetésére nézve, szükséges, oda küldettetik.

A' Zalduendói Plébánusnak 's az Advokátus Luzuriagónak megölettetése napján, mint némelley Párisi Újságok Iruni levelek után megjegyzi, Vittoriában, hol az exekuczió volt, több lakosok gyász ruhában mutatták magokat az uczákon 's az exekuczión nagyon kevés számmal voltak jelen.

Az Uj-Castiliai, Manchai, és Extremadurai nemzeti miliczia mind parancsolatot vett, hogy Madridtól 5 vagy 6 mértöldnyire Alcala-de-Henarresnél gyülekezék össze, mellyel, mint mondják, oda van a' célzás, hogy mind Valenczia, Aragonia, és Katalonia felé vegye útját, azért, hogy ezen tartományoknak gondolkodásától félni kezdett az Orzáglószék, minthogy olly hír terjedett-el, hogy ott a' lakosoknak egy része olly plánumon

jártatná az eszt, hogy Spanyol Országtól elszakadjon, azért, hogy olly vélekedéssel viseltetik az Országlószék eránt, hogy ez, nem követi egész egyenességgel a' Constitúció' útját.

A' Kadixi Municipalitás és sok más városok 's egygyesületek kérelmeket küldöttek az Ország' külömbkülömb részeiről Madridba, azért, hogy a' Cortesek, most, midön az ő eloszlássoknak ideje elkövetkezik, ne oszoljanak-el, hanem a' következő Cortesek' öszszegyülekezésének idajéig maradjanak együtt. Ebből úgy látszik, hogy a' Constitúciónak barátjai megijedtek, hogy az alatt, míg a' Cortesek öszszegyülekezve nem lesznek, a' Constitúciót veszedelem fogja érni.

A' Párisi Ultra-Ujságlevelek közt a' Journal-de-Paris, egy magános levelet közöl Jun. 4-dikéről, melyben nagyon vitatják ez a' tárgy: hogy van-é hatalma a' Corteseknek arra, hogy azt kívánhassák, hogy eloszlássoknak ideje elkövetkezvén, azon-túl együtt maradhassanak." A' gyűlésnek hatalmasabb része azt erőssíti, hogy van jussa a' Cortesek' gyűlésének arra, hogy ezt cselekedje: a' felhozott magános tudósítás ellenben, a' nevezett Journal szerint azt vitatja, hogy nincs, mert a' törvényjovallásra, vagy határozásra való *initiativum* egyedül csak a' Királyt illeti, tehát annak meghatároztatását is, hogy a' Cortesek' rendkívülvaló módon együtt maradhassanak, csak a' Király jovallhatja, 's a' Cortesek csak a' Királytól kívánhatják: „Hanem, így szollez a' tudósító, még csak ez a' nehézség el nem rettentí azokat, kik a' gyűlésnek egygyüttmaradását kívánnyák, ennek kieszközlésétől. Kerülő irásokat küldöztek ök Spanyol Ország' nevezetesebb városainak Municipalitásaihoz 's Egygyesületeihez, 's ezek már a' Madridi Municipalitással együtt, melly az efféle

munkákból egyszer se' marad-ki, a' Király' elejébe terjesztették: hogy a' közönséges megtartatás sürgetőleg kívánnya azt, hogy a' Törvényhozó gyűlés a' maga következő rendes öszszegyülekezéséig el ne oszoljon." A' mondatik ugyan a' Constitúcióban (így végzi levelét ezen tudósító), hogy a' Cortesek rendkívülvaló módon csak egyetlenegy tárgynak eligazítására gyülekezhetnek öszsze: hanem most azok, kik a' gyűlésnek egygyüttmaradását ki akarják eszközteni, nagyon elmés eszközt gondoltak-ki arra, hogy ezen határozás mellől elállhassanak; azt kívánnyák tudniillik: hogy a' Cortesek' gyűlése most rendkívülvaló módon hivattassék öszsze, a' végre, hogy a' veszedelemben forgó hazának megtartatásával foglalatokodjék. Más felől azonközben az is valóságosnak lenni látszik, hogy a' Király, a' Ministerek, 's a' Státustanács csakugyan egyenlő megegygyezéssel meghatározták, hogy ezen kívánságot ne halgassák-meg 's ne tellyesítsék. Az ezt kívánó rész már tudja az Országlószéknek ezen akaratját, 's erre nézve minden intézetei által új revolúcióhoz készül, a' mellyet ezen hónapnak (Juniusnak) végéig reménltek érett állapotra jutni: az Országlószék is megtette a' maga részéről az előrevigyázási intézeteket; a' Madridi Fő Kapitánynak Morillónak megparancsolta, hogy a' közönséges rendnek fenntartatására gondja legyen. Innét látni lehet, hogy itt a' közönséget ismét fellobbanás fenyegeti, a' melynek *elementumai* már régtől fogva készitődnek, 's a' mellyeknek következéseiket bajos lenne előre eltalálni, vagy felvetni."

Portugallia és Brasilia.

A' Leopoldina Princzaszszony nevű hadibrigg-hajó Rio-de-Janeiróból jövéen,

Május' 29. dikén megérkezett a' Lisbonai kikötőhelybe. Ezen hajónak Kapitánnya beszéli, hogy a' Király Aprilis' 25. dikén szándékszott Rio-de-Janeiróból Európa felé elevezni. A' hajós sereg, melly az ő Felsége' elhozására felkészített, egy Linea, három Fregát, két Corvette 's két felfegyverkezett kereskedő hajókból áll. Király ő Felsége nyolcz tagokból, úgymint négy Portugalliai 's négy Brasiliai személyekből álló Országglószéket (Régenséget) nevezett-ki, melynek Elölülője a' Koronaörökös Princz lesz, a' ki még most felesével egygyütt Rio-de-Janeiróban marad. Az a' Dekretum, melly által a' Királynak Portugalliába való elindulása közönségessé tétetett, Márczius' 7. dikén adatott-ki. —

A' Portugalliai Cortesek' gyűlésében ezen nevezetesebb környülállások fordultak elé: — Azok a' Királyi Rendelések, mellyek a' Leopoldina Princzaszszony nevű hajón érkezsek, felolvastattak. A' külső dolgokra ügyelő Minister a' Királynak azon határozásáról tett jelentést, hogy ő Felsége az Európába való visszatérésre magát eltökéllette. Arról is említést teszen, hogy a' Brasiliai környülállások még most meg nem engedik azt, hogy az ott lévő Portugallus sergek, ámbár szolgálójok' ideje eltelt is, onnét Európába vissza jöhessenek, addig, míg más sergek nem érkeznek helyekbe, melyre nézve reménli ő Felsége, ekképpen szoll a' Minister, hogy a' Lisbonában lévő Régenség ezen tekintetben meg fogja tenni a' szükséges rendeleteket. — Végezetre egyebek közt, a' a' maga Unokájának Princz Jozannak (Jánosnak) születéséről is jelentést tétetett ő Királyi Felsége.

Franciaország.

Azon minapi történetre nézve, a' melly nem régen a' Sz. Eustachius templomában 's a' temetőben azért előfordult, hogy a'

tanulók valami 6000 - ren öszszegyülekezvén az ifjú Lallemantnak emlékezetére halctti pompát akartak csinálni, a' tanulásra ügyelő fő Biztosság kihirdettette Párisban mind azokat a' rendeleteket, mellyek által szorosán tilalmaztatik az, hogy az olly személyeknek megtiszteltetéssekre, a' kik magokat a' Felsőség ellen való Rebellióba avatják, efféle öszszegyülekezések tartattassanak.

Nagy Britannia.

A' Király Junius' 13. dikán éjjel a' Carltonhousei Kir. palotában bált adott a' fő városbéli főbb familiákból való gyermekeknek. Ő Felsége estvéli 9 órakor maga személyesen megjelent a' tánczó szalában. Herczeg Wellingtonu kísérte. A' gyermekeket maga nogatta nagy nyájasággal hogy tánczoljanak. Ezek éjféltájban eltávozván, ő Felsége a' több vendégekkel, kik közt a' Clarencei Herczeg és Herczegné, a' Kenti Herczegné, Augusta Princzaszszony, Esterházy Herczeg és Herczegné, Herczeg Dowonshire, Lord Grey és Lady Grey 's több mások neveztetnek, vacsorához ült, 's reggeli 3 órakor kelt-fel az asztaltól.

Wortley Stuart és Hutschitson Úrak, kik közzül az első a' Laibachi Deklarációra 's a' külső Udvaroknál lévő Követekhez küldött Nyilatkoztatásra, a' másik Európának állapotjára nézve akar az alsó házban mótiót tenni, ezt Junius' 13. dikáról ismét tovább halasztották 's Jun. 21. dikére tették által, azért, hogy Marquis Londonderry beteg; a' köszvény kinozza kegyetlenül.

Török Birodalom.

Végezete a' múlt keddi Ujságban félbemaradott Szebeni tudósításnak:

Hetman Vogorides, a' ki csak most neveztetett Kajmakánná, Silistriából Jassyba vette útját. Hogy ki fog Mold-

vai Fejedelemmé neveztetni, erről még szó sincs, legalább senki se tud felölle semmit. Ha a Török seregek, mint a' planumjok lenni mondatott, Junius' 14-dik napjáig Argisokba megérkezhettek, ekhéppen úgy elvágta a' támadóknak minden útjaikat, hogy bajosan fognak megmenekedni.

Ezen útas a' híres Wladimireskó Thódorról is hozott új hírt Szebenbe. Thódort valósággal meglepték az Ypsilanti' parancsolatjára a' Görögök, 's mint foglyot Ter-

gowischtbe vívén, ott hadi módon csak hamarjában ítéletet mondtak reá, 's meg is ölték.

B é c s.

Császár és Király ö Felsége, az Erdélyben Kolosvár városában lévő Királyi Lyceumbéli Professor 's Orvos Doktor Intze Mihály Ur' számos esztendőktől fogva való hasznos szolgálatait 's azok által szerzett érdemeit méltó tekintetbe vévén, ötet Nemességgel megtisztelni, kegyelmesen méltóztatott.

A' Magyar Országai és Erdélyi (Titt.) K. Postamester Urakhoz:

Hogy a' (Titt.) Postamester Urakat nem régen arrakértem vala, hogy a' M. Kurirnak megrendelésében olly rendet tartani méltóztatnának, hogy rendeléseiket, aszszerént, mint ezek hozzájuk beadattatnak, nállam eleintén csak a' pénznek felküldése nélkül tegyék-meg, 's a' pénzt az azután következő héten, többeknek öszszegyülése után küldjék-fel, azért cselekedtem, hogy így Tisztelt Olvasójimhoz az Újság hamarabb, jobb rendel, és sokkal kevesebb hibákkal indul-meg, mint ha oda-le magokhoz többeknek öszszegyülését elvárván, akkor küldik-fel a' pénzel együtt, kiváltképpen, ha még, mint némelyek gyakran cselekedni szoktak, a' Magyar Kurirt is több féle idegen Újságokról való rendeléseik sorába írják. Az illy levél nem adattatik maga a' M. Kurir Expeditora' kezébe, hanem a' feljött levélből a' név és titulus kiiródik, 's ez a' kiírás küldtetik hozzá, azután, minekutánna az eredeti levélből a' pénznek summája is bizonyos jegyző könyvbe beirattatott. Már, hogy többnek felhordásával ne terheljem a' (Titt.) K. Postamester Urakat, csak ennyiből is eléggé által láhatják, hogy melly sok fogyatkozásra adhat az illy kiírás alkalmatosságot. Melly könnyen elhibázhatja a' nyelvünket nemértő Kiiró, a' Magyar neveket. Könnyen irhat Nemethy helyett Némethet, vagy Németh helyett Némethyt. Pedig az illy esetek ezerfélék: a' nevit pedig minden ember méltán szereti úgy iratni és nyomtattatni, mint valóban van. Ha a' névről való rendelés a' pénzel együtt küldtetik-fel, így sokkal későbbre is érkezik a' M. Kurir' Expeditora' kezéhez, 's az Újság későbbre indulhat-meg. Az üres levelek bátorságosan 's hamarabb felküldtethetnek a' lovas posták által, a' pénz pedig a' posta szekeren jöhet bátorságosabban, 's nincs benne, ha néhány napokkal későbbre érkezik is meg, semmi fogyatkozás, minthogy én az Újságot addig is előre megindítom. — A' M. Kurir' taksája egész esztendőre 28 for., félre 14 for. Váltóczédulában.

Pánczél Dániel,
a' M. Kurir' Kiadója.

(Vége az 1821-dik esztendő első felének).